

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Premergătorii se fac în Sabiiu la expedirea foiei pe afară la c. r. pe bani gat'ă prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu premergătorului pentru Sabiiu este pe an 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de an 3 fl. 50. Pen-

Nr. 8. ANULU XX.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe un an 8 fl. iera pe o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru princip. și țeri străine pe un an 12 1/2 anu 6 fl. Inscrerile se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiiu, in 27 Ianuaru (8 Febr.) 1872.

Evenimente politice.

In un nr. trecut facusem amintire despre convocarea unei conferințe la Pest'a, care avea să se compuna din barbati serbi și să se dezbata afaceri bisericesti nationale serbesci. Acum aflăm din „Pesti Naplo“, că dorința serbilor culminează într'aceea, ca serbii să se bucure de aceeași autonomie în cele bisericesti și scolare de carea se bucura și românii. Acelu diurnal dice, că ministrii au ascultat dorința acést'a, dară după cum este elu informatu, fără a se fi pronunțiatu decisiv fatia cu obiectulu din chestiune. Li s'a datu înse serbilor să întielega, că precându românii se bucura de autonomi'a loră prelânga respectarea legiloru, la o parte din serbi se vede, că acést'a (autonomi'a) aru servi de mijlocu spre a agită contr'a legiloru.

Negotiarile cu Croatii mergu schiopatându. Sciri dela 4 Fauru n. ne spunu că pretensiunile croate suntă pré mari și în urm'a loră și negotiarile trebuie să înceteze.

Pentru de a întregi unele sciri aduse și de noi cu alte ocașii reproducem aici după „Tromp. Carp.“ pareri cu coloratu slavicu următoarele:

Foile austriace se plângu, căci Austri'a a fostu cu desăversire uitata la solemnitatea serbărei din Petersburg a ordinului Sântului George. Jurnalulu „Zukunft“ atribuie „fraternității rebelnice“ rusoprusiane unu caracteru „dinasticu“, și se mira pentru ce ore la Berlinu să se considere că o virtute neutralitatea Russei din ultimulu resbelu, pre cându se tratăza de criminala neutralitatea Austriei din aceeași epocă? Jurnalulu „Tagblatt“ merge și mai departe cându afirmă că în Rusi'a nu se profera de cătu amenințări împotriva Austriei, și că deca acést'a n'aru fi fostu pentru momentu susținuta de Germani'a, negresitu că amenințările s'aru fi și tradusu încă de multu în fapte. „Precătu timpa Imperatulu Alesandru, — conchide fôia vienesă, — va domni pre tronulu Russei, Rusi'a va trai în pace cu Austri'a, dera generatiunile viitoare se voru gândi și voru simți cu totulu alt-feliu de pre cum se gândesce și simte imperatoarele Alesandru.“

Trebuie să recunoscem: în nici o țieră nu suntă atâtă temeri că în Austri'a în privința politicei pacificătoare a Russei. Austri'a se simte culpabilă înainte Russei, și nu cutăza a marturisi. Se teme nu numai de generațiunea actuală din Rusi'a, dera chiaru de generațiunile viitoare, cari n'au venitu încă în lume.

Opiniunea publică în Rusi'a este în adeveru pucinu favorabilă politicei antislave a Austriei, și acést'a să nu 'și facă iluziune pentru că ori și care aru fi sentimentele guvernului și ale națiunei rusescei către Germani'a, nici o-data aceste sentimente nu voru modifică simpatia profundă a rusiloror pentru slavi de pre cătu pare ai oprime Austri'a sub mant'a protecțiunei germane.

Pres'a ungeresca pare a aruncă focu și pirjolu cu ocașiea serbărei sântului George. „Loydulu“ din Pest'a nu vede în amici'a ruso-prusiana decâtu sentimentulu personalu alu ambiloru imperatori; elu vorbesce de antipathia marelui duce mostenitoriu alu Russei pentru germani și raportăza acést'a anecdota după care d. de Bismarck aru fi declarat u Versailles, cu ocașiea primirei unei telegrame dela Sânt-Petersburg că „vechile relațiuni de amiciă cu Rusi'a suntă rupte pentru vecii vecileru, căci nici o-data Rusi'a nu le va iertă victoriile.“ Fôia ungeresca mai afirmă că deca suirea pre tronulu Germaniei a regelui Wilhelm, a fostu aclamata cu simpatia, este numai pentru că au credintu a vedea rumpendu-se relațiunile patriarhale, cari esistau între Prussi'a și Rusi'a. „Credem, — conchide „Pester-Loyd“, — că principele cancelariu alu imperiului germanu va pune unu capetu, mai curendu

seu mai târziu, serviciiloru politienesci facute Russei de către Prussi'a și că va rompe cele din urmă fire ale sântei-aliații dintre Prussi'a și Rusi'a, cari le țienu strensă legate mai cu sêma dela resbelulu Crimei încôce.“

Jurnalele oficiose rusesce, departe d'a intră în polemica cu organulu magiaru, pare ai multimi de francheti'a cu care 'și exprima vederile despre aliantia Russei cu Germani'a. „Leta o lectiune, — dice „Golos“, — de care trebuie să profităm. Pentru că nu e lucru mare nici imposibile rumperea relațiunilor de amiciă dintre state, nici să mai comptăm atâtu de multu pre vecinici'a bunelor noastre relațiuni cu Germani'a. Totulu ce scimă este că deca va fi o ruptură, nu noi vomu oferi ocașiea, de și nu ne vomu consideră cătusi de pucinu legați, print' unu juramentu ore care cu Prussi'a.“

„Cu totulu din potriua de ceea ce sperau în amicii nostri, tocmai foile slave au avutu în vedere semnificarea și greutatea cuvintelor pacifice pronunțiate decătra imperatoarele Alesandru la banquetulu cavaleriloru sântului George. Departe d'a ne teme de prelungirea bunelor raporturi dintre Germani'a și Rusi'a, popórele slave afla o garantia pentru desvoltarea loră ulterioară. În adeveru aceste popóre au recitatu pre alocurea câte o anecdota privitoare pre óspetii nostri germani din Rusi'a cari reprezentau aclamațiunile cu cari erau primiti în Petersburg, că opera a marelui nostru maestru de politica, dera nici unulu din acele organe n'au datu credientu unoru asemenea calomnie, sciindu bine că poporul rusescu, pucinu demonstrativu, este înse patriarchal în ospitalitate.“

Apertiările foilor slave potu fi citate că modelu de bunulu simțu ce este apanagiulu acestei ginte. „Nimeni — dice fôia ceca „Politik“, nu pôte aprecia importantia și greutatea amicii care unesce pre Rusi'a cu Germani'a, că noi slavii, pentru că o amiciă sinceră între Rusi'a și Germani'a va fi însoțita, de voia de nevoia, de amici'a nu mai puțină sinceră a germaniloru pentru slavi. Intindem de buna voia cu Rusi'a mână noastră germaniloru pre cari i sfătuim să nu uite că amici'a cu Rusi'a nu va dură de cătu atâtu pre cătu voru dá motive a vedea radicându-se împotriva loră antipathia lumei slave.“

Dia Ungariei.

În ședința din 27 Ianuaru a casei deputatorilor se cetesce și aprobăza mai întâiu protocolulu ședinței precedente. Se anunția după aceea petitiuni diferite.

St. Pavlovics și A. Lázár urgéza răspunderea la interelatiuni mai vechi.

M. Uerményi cetesce unu raportu alu comitetului petitiunariu.

Petitiunile în afacerea organizațiunei urbei capitale, la propunerea lui Fr. Deaku, se voru imprime și dezbate de odata cu legea urbei capitale în secțiuni. Cele-lalte petitiuni se transpunu ministerielor respectivelor.

Notariulu casei magnatiloru ascerne nuntulu acelei'a în caus'a legii industriali și de venatu — pre care cas'a magnatiloru le-a primitu nemodificate, — legea colonistiloru înse cu mai multe modificatiuni.

Propunerea lui Szathmáry relativă la înființarea unei a două catedre homeopatice la universitate o respinge comitetulu financiaru. După o dezbateră scurtă se primesce însa propunerea lui Szathmáry, cu ce ședința se încheia.

În ședința din 30 Ianuaru se anunția după finirea formaliloru obicinuite, petitiuni diferite.

Întreaga „oposițiunea liberală a urbei capitale“

(constatătoare din 25 inși) petitiunéza contr'a proiectulu de lege relativu la organizațiunea acelei urbe.

I. Hajdu prezintă unu referatu alu comitetului petitiunariu.

I. Madarász interpeléza regimulu că nu are de cugelu a asterne unu proiectu de lege relativu la ameliorarea lefelor invetitoriloru.

Notariulu casei magnatiloru asterne nuntulu acelei'a consentitoriu în afacerea șeselor administratiunei jurisdictionarie.

Comitetulu financiaru prezintă legea bugetaria pro 1872, care constă din 7 §§., dintre cari pre celu dintăiu lu reproducem și noi:

§ 1. Pre anulu 1872 se prefigu și aprobéza șesele ordinare ale țieriloru corónei ung. cu 161,954,503 fl. șesele estraord. cu 70,211,891 fl. șesele = de creditu = cassa și operațiune cu 64,787,675 fl.

În ședința din 31 Ianuaru se autentica protocolulu ședinței precedente.

Presedintele anunția mai multe petitiuni. Contele M. Lónyay impartășesce prin o scrisóre, că presedinte alu academie, că în 2 Februaru c. n. va avea locu o festivitate în memori'a lui Eötvös, în edificiulu academie la 11 ore, mâne, adică în 3 Feb. se va serbă unu parastăsu în biseric'a universității, la ce deputatii se invita a luă parte.

I. Zeyk cere unu concediu de 6 șeptemâni; i se încuviințéza. Mai multi deputati ascernu petitiuni, cari se transpunu comisiunei respective.

Referintele K. Széll ascerne raportulu comitetului centralu despre proiectulu de lege bugetariu.

Se va țipari și pune la ordinea zilei, cu ce ședința se și fini.

Circulariulu

ministrului de interne emisă către jurisdictioni.

Din caus'a legaturii organice, ce exista între art. de lege XLII. din an. 1870 despre organizațiunea jurisdictioniloru și art. de lege XVIII. din an. 1871. despre organizațiunea comunelor și de aceea, că orășie cu senate organizate supuse jurisdictioniei, comunități mici și mari să fia în stare de o parte a exerciă drepturile de singuvernamentu, de alta parte înse a implini dispuzetiunile legale ale acelu și a eșecută ordinațiunile, ce se voru emite de jurisdictione în trebile administratiunei jurisdictionali și de statu, e necesariu, că după constituirea mai nouă a jurisdictioniloru să se facă dispuzetiunile privitoare la eșecutarea art. de lege XVIII. an. 1871 despre organizațiunea comunelor.

Cându provocu jurisdictione — după dreptulu, ce mi se da prin §. 134. a art. de lege citatu — la facerea dispuzetiuniloru acestor-a, nu potu să retacu totu de o-data aceea a mea convingere, că legea acum citată punendu basa secură la provederea regulată și precisă a trebilor comunali, ni garantéza, pre lângă suscitarea interesului generalu pentru trebile comunali și desvoltarea secură a institutiuniloru comunali, conformu recerintielor tempului nostru. — Sum convinsu despre aceea, că jurisdictione petrunsa de însemnătatea acestui mare opu de reforma, făcându în totă directiunea dispuzetiunile necesari pentru eșecutarea corectă a determinatiuniloru detaliate din acést'a parte a legii și va urmă cu atentiune continua descépta procedur'a loră. — Gatirea operateloru preparative privitoare la organizațiunea comunelor țienendu-se de sfer'a de singuvernamentu a jurisdictioniei, eu nu me simțiu chiamatu a dá în acést'a privința procedurii jurisdictioniei o directiune prin o informațiune specială; nu potu înse să nu atragu deosebit'a atentiune a jurisdictioniei spre aceea parte a organizațiunei, carea șervesce de bas'a constituiri

